

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3326/2020
23.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић, Споменке Зарић, Јелице Бојанић Керкез и Божицара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против тужене "Инфраструктуре железнице Србије" а.д. Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1069/20 од 14.07.2020. године, у седници одржаној дана 23.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1069/20 од 14.07.2020. године, тако што се одбија жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Вршцу П1 258/19 од 10.02.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу исплати трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 258/19 од 10.02.2020. године, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу, за период од 01.09.2015. године до 31.03.2017. године, исплати накнаду за исхрану у току рада у износу од 201.041,97 динара и регрес за коришћење годишњег одмора у износу од 72.489,08 динара, све са законском затезном каматом, како је изреком наведено. Обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 99.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1069/20 од 14.07.2020. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке и одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца. Преиначено је и решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу другом изреке, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 15.270,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14, 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, а ревизијом се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би могле бити ревизијски разлог у смислу члана 407. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је привредно друштво настало на основу одлуке Владе Републике Србије од 02.07.2015. године, као стичалац дела имовине „Железнице Србије“ а.д. Београд. Тужилац је са туженом закључио Анекс Уговора о раду којим је тужена, као послодавац следбеника, преузела колективни уговор за „Железнице Србије“ а.д. Београд, са припадајућим Анексом. Тужилац је у туженом периоду обављао послове ... за СП ..., станица ..., а утврђено му је право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца, при чему се под зарадом сматра зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде као и сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тачка 4. и 5, члана 118. тачка 1 – 4, члана 119, члана 121. тачка 1. и члана 158. Закона о раду. Анексом Уговора о раду је утврђено и да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде, а да се основна зарада запосленог утврђује као производ вредности једног часа од 66,46 динара нето, коефицијента посла 1,95 и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа, а што месечно износи 22.665,52 динара, увећана за порезе и доприносе. Тужиоцу није исплаћивана накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора од 2000. године. Обрачун зараде који би садржао вредност за исхрану у току рада и регрес за годишњег одмора, за цео утужени период, тужена није доставила тужиоцу нити је тужилац добио обавештење од надлежних лица тужене. Одредбама Колективних уговора тужене од 08.08.2006. године, 23.06.2014. године и 24.03.2015. године, утврђено је да је у вредности једног радног часа укључена и месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, при чему тужена није доставила структуру вредности једног радног часа тако да није било могуће утврдити да ли су исти ушли у топли оброк и регрес. Након што је Анекс Колективног уговора тужене од 08.08.2006. године ступио на правну снагу утврђено је да се запосленима нису повећале зараде. Тужиоцу је топли оброк последњи пут исплаћен одвојено од зараде у јуну 2002. године, док је регрес последњи пут исплаћен одвојено од зараде у фебруару 2002. године. Утврђена је висина накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, у првој варијанти применом члана 32. Општег колективног уговора („Службени гласник РС“ број 50/08, 8/09) и у другој варијанти применом одредаба чланова 171. и 157. Колективног уговора послодавца („Службени гласник РС“ број 37/95, 7/00).

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, сагласно члану 118. тачка 5. и 6. Закона о раду и члана 57. став 2. Колективног уговора „Железнице Србије“ а.д. Београд, као послодавца претходника, усвојио тужбени захтев. Наиме, првостепени суд је нашао да тужена није тужиоцу обрачунавала и

исплатила накнаду за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром да није достављена структура вредности једног радног сата и да није било могуће утврдити да ли су запосленима са различитим коефицијентом зараде исплаћивани исти износи накнаде за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. У недостатку конкретне регулативе, суд је прихватио обрачун накнаде за исхрану у току рада и регрес према висини која је била одређена ранијим колективним уговором послодавца претходника, објављеним у „Службеном гласнику РС“ број 37/95, 7/00.

Одлучујући о жалби, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. Из образложења другостепене одлуке произилази да запослени има право на накнаду трошкова топлог obroка и регреса у складу са општим актом и Уговором о раду, а у спорном периоду висина накнаде ових трошкова међу парничним странкама није била регулисана Уговором о раду, већ општим актом којим је прописано да се у цену радног часа урачунава и вредност по основу регреса и исхране у току рада тако да запослени не може посебно остваривати накнаду ових трошкова јер је то право остварио кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада. Наиме, када Уговор о раду и Колективни уговор, као општи акт, не утврђују висину накнаде ових трошкова, већ се општим актом одређује да се они урачунавају у цену радног часа, као елемента за обрачун основне зараде, запослени не може са успехом да тражи посебну исплату новчаних износа из ових основа, јер нема одговарајућег колективног уговора, као општег акта и инструмента за њихову конкретну реализацију.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Посебни колективни уговор није утврдио однос зарада и осталих примања које улазе у зараду, нити је то учињено уговором о раду иако им то право закон признаје. Последице нејасног општег акта не сме да трпи запослени. Ако јача уговорна страна (послодавац) припреми текст уговора (као у овом случају), нејасне или недовољно одређене одредбе тумаче се у корист друге стране (члан 100. ЗОО). Када општи акт, уговор о раду, а ни обрачунска листа не конкретизују и не врше раздвајање (тужени ни вештаку о томе није доставио прецизне податке), правилан је став првостепеног суда да то право тужиоцу треба признати (Закон о раду га признаје у члану 118). Из свих истакнутих разлога, имајући у виду и да тужени, на кога пада терет доказивања, није до закључења главне расправе извршио прецизирање и раздвајање регреса и топлог obroка у структури зараде, правилно је тужбени захтев од стране првостепеног суда усвојен.

Висина регреса и топлог obroка може бити утврђена вештачењем на основу параметара из ранијих општих аката по основу законске или судске аналогije, као и на основу слободне оцене без вештачења ако се новчана обавеза не може утврди односно може се утврди са несразмерним тешкоћама (члан 232. ЗПП).

На основу изложеног одлучено је као у ставу првом изреке, применом члана 416. став 1. ЗПП.

Преиначујући другостепену одлуку Врховни касациони суд је нашао да су оправдани трошкови тужиоца у овом ревизијском поступку, на име састава ревизије у износу од 12.000,00 динара, како је определио тужилац, сагласно члану 163. став 2. ЗПП, док за остале трошкове ревизијског поступка тужиоцу не припада накнада јер

нису опредељени по врсти и износу, како је наведеном законском одредбом одређено. На основу изложеног одлучено је као у ставу другом изреке, сагласно члану 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић